

ПРАВИЛА

КЪМ ЕДИНЕН СМЕТКОПЛАН И СЪПЪТСТВАЩИТЕ ГО ОТЧЕТНИ ДОКУМЕНТИ

ЗА ЦЕЛИТЕ НА РЕГУЛАТОРНОТО СЧЕТОВОДСТВО НА ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Настоящите правила са структурирани и организирани съобразно изискваната информация за целите на регулаторното счетоводство. Носители на тази информация са Баланс и Отчет за приходите и разходите на газоразпределителните дружества. Информацията в тези отчети е класифицирана и структурирана, така че да дава възможност на регулаторния орган максимално обективно да следи и контролира състоянието на съответните законови параметри и изисквания. Единният сметкоплан за регулаторно счетоводство (Приложение №1) на газоразпределителните дружества е максимално съобразен с Националния сметкоплан и изискванията на Закона за счетоводството, с практиката в тези дружества, както и с прилаганите от тях международни стандарти за финансови отчети (МСФО). Целта е, изискванията на новата регулаторна рамка да бъдат приложени, възможно най-целесъобразно при минимизиране на усилията по реструктуриране на информацията за тази цел.

Единният сметкоплан обхваща всички раздели от националния сметкоплан. Изборът на групите е съобразен с характера на дейността. В по-голямата част са запазени характера на съдържанието, номерата, наименованията на разделите, групите и сметките или са предвидени допълнителни, съобразно новите потребности.

Въведени са сметки с три, четири и пет цифрени кодове, както и необходимата аналитичност. За информацията, която има приоритетен характер за целите на регулаторния орган, са направени подробни характеристики на сметките, носители на тази информация.

Съдържанието на Правилата към единния сметкоплан обхваща:

- Балансови раздели и статии, и счетоводните сметки по единния сметкоплан, като носители на унифицирана информация за целите на регулаторното счетоводство;
- Раздели и статии в Отчета за приходите и разходите и съответстващите сметки по единния сметкоплан като носители на унифицирана информация за целите на регулаторното счетоводство;
- Връзки на отчетните форми със счетоводните сметки (Приложение №2), както и описание на методи за разпределение на разходи и приходи, съобразно прилаганите МСФО и счетоводните политики на газоразпределителните дружества, които да удовлетворяват и нуждите на регулаторното счетоводство.

**БАЛАНСОВИ РАЗДЕЛИ И СТАТИИ
И СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ,
КАТО НОСИТЕЛИ НА УНИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ЦЕЛИТЕ НА РЕГУЛАТОРНОТО СЧЕТОВОДСТВО**

АКТИВИ	Счетоводни сметки	Текущ период	Предходен период
Дълготрайни активи /нетекущи/			
Земи, сгради и оборудване	Група 20 , група 24		
Нематериални активи	Група 21, група 24		
Предоставени заеми и лизинги	Гр.22 , с-ка725		
Отсрочен данъчен актив	С-ка 497		
Предплатени разходи	С-ка 613		
Краткотрайни активи /текущи/			
Материални запаси	Гр.30		
Вземания и други активи	Гр.41,40, 42,44,49		
Предоставени заеми и лизинги	Гр.22 , с-ка725		
Парични средства и еквиваленти	Гр.50,51		
Сума на активите			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Основен капитал	Гр.10		
Резерви	Гр.11		
Натрупани печалби / загуби	Гр.12		
Дългосрочни задължения /нетекущи/			
Заеми	Гр.15		
Краткосрочни пасиви /текущи/			
Задължения към доставчици и други краткосрочни задължения	Гр.41,40, 42,44,49,45		
Отсрочен данъчен пасив	С-ка 497		
Заеми	Гр.15		
Данъчни задължения	С/ка 452		
Общо задължения			
Общо собствен капитал и пасиви			

1. Класификация и структура на активите.

Актив се класифицира като текущ, когато:

1. се очаква да бъде реализиран или е държан с цел продажба или употреба в нормалния оперативен цикъл на предприятието;
2. е държан предимно с търговска цел или за кратък срок и се очаква да бъде реализиран в срок в рамките на 12 месеца от датата на баланса;
- или
3. е актив в пари или парични еквиваленти, за които няма ограничение върху използването им.

Всички други активи се класифицират като нетекущи.

Текущите активи включват - материални запаси и търговски вземания, които се продават, употребяват и реализират като част от нормалния оперативен цикъл на предприятието, дори когато не се очаква да бъдат реализирани през следващите 12 месеца от датата на баланса. Търгуемите ценни книжа се определят като текущи активи, ако се очаква да бъдат реализирани през следващите 12 месеца от датата на баланса, в противен случай те се определят като нетекущи активи.

1.1.Класификация и структура на дълготрайните материални активи.

Материалът е разработен в съответствие с МСФО 16 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване, като е детайлизиран за целите на регулаторното счетоводство.

Дълготрайните материални активи се отчитат по отчетна стойност минус натрупана амортизация и обезценка, а земята и сградите – по справедлива стойност.

Амортизируемата сума на имот, машина, съоръжение или оборудване се разпределя системно през целия полезен живот на актива.

Използваният метод на амортизация отразява модела, по който предприятието консумира икономическите ползи от актива.

Амортизацията за всеки период се признава за разход, освен ако е включена в балансовата сума на друг актив.

Икономическите ползи, възплътени в един актив, се консумират от предприятието, балансовата сума на актива се намалява, за да отразява тази консумация, като се начислява разход за амортизация. Амортизационно отчисление се прави дори ако стойността на актива надвишава неговата балансова сума.

Предприятието консумира икономическите ползи, възплътени в отделен имот, машина, съоръжение и оборудване, главно чрез използването на актива. Въпреки това други фактори, например техническото остаряване и износване, докато активът стои неизползван, често водят до намаляване на икономическите ползи, които може да са били очаквани от актива.

Следните фактори се отчитат при определянето на полезния живот на активите:

1.Очакваното използване на актива от предприятието, използването се оценява според очаквания капацитет или физическа продукция от актива.

2.Очакваното физическо износване, което зависи от експлоатационните фактори и програмата на предприятието за ремонт и поддръжка, както и грижите за и поддръжката на актива, докато не е в употреба.

3.Техническото остаряване.

4.Правни или други подобни ограничения върху използването на актива.

Полезният живот на един актив се определя от гледна точка на очакваната полезност на актива за предприятието. Полезният живот на актива може да е по-кратък от икономическия му живот.

Оценката на полезния живот на имот, машина, съоръжение или оборудване е въпрос на преценка въз основа на опита на предприятието с подобни активи.

Земята и сградите са делими активи и за целите на счетоводството се разглеждат отделно, дори когато са придобити заедно.

Земята има неограничен живот и не се амортизира.

Полезният живот на активите се определя и вписва в амортизационния план на предприятието, изготвен за всички активи, и одобрен от ръководството.

Амортизируемата сума на всеки актив се определя след приспадане на остатъчната стойност на актива. На практика остатъчната стойност на актива в повечето случаи е незначителна и затова не е съществена за изчисляването на амортизируемата сума.

Използваният метод на амортизация за системното разпределяне на амортизируемата сума на актива, през полезния му живот, е линейният. Полезният живот на амортизируемите активи, утвърден от комисията за целите на ценообразуването е съгласно приетите от комисията „Указанията за формата и съдържанието на информацията необходима за целите на ценообразуването на природния газ на газоразпределителните дружества при регулиране чрез нетна настояща стойност”.

Разходите за лихви по заеми за финансиране изграждането на дълготрайни материални активи, се отчитат като разход за периода, за който се отнасят.

Поддръжка, ремонти, незначими подобрения и незначими съоръжения се отчитат в отчета за доходите за периода, за който се отнасят. Стойността на значими модернизации и подобрения се включва в балансовата стойност на актива, когато съществува вероятност Дружеството да получи бъдещи икономически изгоди над очакваните за дадения актив. Значимите модернизации и подобрения се амортизират за периода на полезния живот на съответния актив, за който са реализирани.

За отчитане на дълготрайните материални активи, за целите на регулаторното счетоводство, са предназначени обичайните сметки от Раздел 2 Сметки за дълготрайни активи, група 20 Материални дълготрайни активи, обозначени с трицифрен код. Ако съответното ГРД използва друга номерация, различна от представената, то трябва да осигури необходимата информация по представения в настоящия материал порядък:

Група 20 Сметки за дълготрайни материални активи:

- Сметка 201 Земи (терени)
- Сметка 203 Сгради
- Сметка 204 Машини, съоръжения и оборудване
- Сметка 205 Транспортни средства
- Сметка 206 Стопански инвентар
- Сметка 207 Разходи за придобиване на ДА
- Сметка 208 Ликвидация на ДМА
- Сметка 209 Други дълготрайни материални активи

Към сметките се откриват аналитични нива по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Разпределение, Снабдяване и Нерегулирана. Това дава възможност да се отграничи информацията за регулираната от нерегулираната дейност :

Сметка	Подсметка	1- во ниво	аналитично ниво
201 Земи, Гори, Трайни насаждения	2011 Земи	20111 Разпределение 20112 Снабдяване 20113 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
203 Сгради	2031 Административни	20311 Разпределение 20312 Снабдяване 20313 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2033 Производствени	20331 Разпределение 20332 Снабдяване 20333 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2034 Складови бази	20341 Разпределение 20342 Снабдяване 20343 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
204 Машини, съоръжения и оборудване	2041 Оборудване и апаратура	20411 Разпределение 20412 Снабдяване 20413 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2042 Производствени машини	20421 Разпределение 20422 Снабдяване 20423 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2043 Измервателни уреди	20431 Разпределение 20432 Снабдяване 20433 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2044 Инструменти	20441 Разпределение 20442 Снабдяване 20443 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2045 Газоразпределително оборудване	20451 Разпределение 20452 Снабдяване 20453 Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2046 Линейна част	20461 Разпределение	Инвентарни

		20462 Снабдяване 20463Нерегулирана дейност	номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
205Транспортни средства	2051 Леки автомобили	20511Разпределение 20512 Снабдяване 20513Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2052Товарни специализирани и	20521Разпределение 20522 Снабдяване 20523Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
206Стопански инвентар	2061Компютърно оборудване	20611Разпределение 20612 Снабдяване 20613Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2062Средства комуникации за	20621Разпределение 20622 Снабдяване 20623Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2063 Офис обзавеждане	20631Разпределение 20632 Снабдяване 20633Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2064Други	20641Разпределение 20642 Снабдяване 20643Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
207Разходи за придобиване на ДА	2071Нематериални ДА	20711Разпределение 20712 Снабдяване 20713Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА
	2072Материални ДА	20721Разпределение 20722 Снабдяване 20723Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА Инвентарни номера на ДМА

1.2.Класификация и структура на дълготрайните нематериални активи.

Материалът е разработен в съответствие с МСФО 38 – Нематериални активи, като е детайлизиран за целите на регулаторното счетоводство.

Разходи по придобиване на лицензии, се капитализират и амортизират, по линейния метод за срока на лицензията, а другите нематериални дълготрайни активи предимно за три години. Балансовата стойност на всеки нематериален дълготраен актив, се преглежда всяка година и ако се сметне за необходимо, се осчетоводява провизия за обезценка на активите.

Критериите, на които следва да отговарят активите, отчетени по горните сметки, са:

- Непаричен характер;
- Установими, т.е. съществуват и се отчитат като самостоятелни счетоводни обекти;
- Могат да се разграничат от репутацията;
- Могат да бъдат продавани, заменени, отдавани под наем и др. с цел получаване на икономическа изгода от притежаването им;
- Ползват се за производство, услуги, административни или други цели
- Последващите разходи за нематериален актив, след неговото закупуване или завършване, се отчитат като разход в момента на възникването им, освен в следните случаи:

1.Когато има вероятност разходите да спомогнат на актива да генерира повече бъдещи икономически ползи от първоначално предвидените;

2.Когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и съотнесени към актива.
След първоначалното признаване нематериалният актив се отчита по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и евентуални натрупани загуби от обезценка.

Амортизируемата сума на нематериалния актив се разпределя систематично, въз основа на оптималната преценка за неговия полезен живот.

Амортизацията започва с предоставянето на актива за употреба.

Понеже бъдещите икономически ползи, възплътени в нематериалния актив, се консумират във времето, отчетната стойност на актива се намалява, за да бъде отразена тази консумация. Това се постига чрез систематично отнасяне на себестойността или преоценената стойност на актива, намалена с остатъчната стойност, като разход в хода на полезния живот на актива.

Амортизацията се признава независимо дали има, или няма увеличение, например на справедливата стойност на актива или на възстановимата стойност. При определяне полезния живот на нематериалния актив е необходимо да се преценят много фактори:

1. Очакваната полза от актива за предприятието и дали активът ще може ефективно да бъде управляван от друг управленски екип;
2. Жизнените цикли на типичен продукт за актива и налична публична информация за преценки за полезния живот на подобни активи, които се използват по подобен начин;
3. Технически, технологически или други видове изхабяване;
4. Стабилитетът на сферата, в която функционира активът, и промените на пазарното търсене на продукти или услуги, породени от този актив;
5. Очаквани действия от конкуренти или потенциални конкуренти;

6. Нивото на разходите за поддръжка, необходима за получаване на бъдещи икономически изгоди от актива, и способността и намерението на предприятието да достигне това ниво;

7. Периодът на контрол върху актива и законните или подобни ограничения върху използването на актива, като дати на изтичане на договори за наем;

8. Зависимостта или липсата на такава, на полезния живот на актива от полезния живот на другите активи на предприятието.

Полезния живот на активите се определя в амортизационния план на предприятието изготвен за всички нематериални активи и одобрен от ръководството.

Организацията на синтетичното отчитане на нематериалните активи е в непосредствена връзка със съдържанието на всеки обект. За отчитане на дълготрайните нематериални активи за целите на регулаторното счетоводство са предназначени обичайните сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи, обозначени с трицифрен код:

Група 21 Сметки за дълготрайни не материални активи:

- Сметка 212 Продукти от развойна дейност
- Сметка 213 Права върху интелектуална собственост
- Сметка 214 Програмни продукти
- Сметка 215 Права върху индустриална собственост
- Сметка 219 Други дълготрайни нематериални активи

Към сметките се откриват аналитични нива по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Разпределение, Снабдяване и Нерегулирана. Това дава възможност да се ограничи информацията за регулираната от нерегулираната дейност:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	аналитично ниво
214Програмни продукти		01Разпределение 02 Снабдяване 03Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА
215Права върху индустриална собственост		01Разпределение 02 Снабдяване 03Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА
219Други ДНА		01Разпределение 02 Снабдяване 03Нерегулирана дейност	Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА Инвентарни номера на ДНМА

1.3.Класификация и структура на материалните запаси.

Материалните запаси се посочват по по-ниската от историческата цена и нетната реализуема стойност. Разходът при потребление /изписване се определя по метода “средно претеглена стойност”. Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство е съставена от материали, преки разходи за труд и социално/ здравно осигуряване, други преки разходи (вкл. външни услуги и амортизации) и непреки разходи, свързани с производството, но изключва финансови разходи.

Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за осъществяване на продажбата.

Материалните запаси обхващат закупените и предназначените за продажба стоки или материали.

Материалните запаси обхващат, също така и напълно завършената продукция или продукция, която е в процес на производство в предприятието, и включват и материали и запаси, предназначени да се използват в процеса на производство.

При предоставяне на услуги материалните запаси включват разходи за услугите, за които предприятието все още не е признало свързаните с тях приходи.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние.

Разходите за закупуване на материалните запаси съставляват сборът от покупната цена, вносните мита и други данъци (различни от тези, които впоследствие предприятието може да си възстановява от данъчните власти), транспортните разходи и други, които могат директно да се припишат на придобиването на стоките, материалите и услугите.

Търговските отстъпки, рабати и други подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени.

Себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили.

Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции. Не се намаляват материални запаси на основа на класификационни групи като стоки или всички стокови запаси

За отчитане на материалните запаси за целите на регулаторното счетоводство са предназначени сметки от група 30 Материални запаси, обозначени с трицифрен код:

Група 30 Сметки за материални запаси:

Сметка 302 Материали

Сметка 304 Стоки

Към сметките се откриват аналитични нива по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Лицензионна и Нерегулирана. Това дава възможност да се отграничи информацията за регулираната от нерегулираната дейност :

Сметка	Подсметка	1- во ниво	аналитично ниво
302 Материали	30201 Основни материали	1 Лицензионна дейност	Номенклатурни номера на материалите
		2 Нерегулирана дейност	Номенклатурни номера на материалите
	30202 Спомагателни материали	1 Лицензионна дейност	Номенклатурни номера на материалите
		2 Нерегулирана дейност	Номенклатурни номера на материалите
304 Стоки	3041 Стоки	1 Снабдяване	Номенклатурни номера на стоките
		2 Нерегулирана дейност	Номенклатурни номера на стоките

1.4.Класификация и структура на вземанията.

Вземанията от клиенти се отразяват по фактурната им стойност, намалена с провизия за обезценка. Провизия за обезценка се прави в случай, че съществува обективно доказателство, че Дружеството няма да бъде в състояние да събере всички дължими му суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответния разчет. Сумата на обезценка е разликата между балансовата и възстановима стойност, която представлява настоящата стойност на паричните потоци, дисконтирана с пазарен лихвен процент приложим за сходни клиенти.

За отчитане на вземанията за целите на регулаторното счетоводство са предназначени сметки от група 41 Клиенти, обозначени с трицифрен код :

Група 41 Сметки за вземания от клиенти:

Сметка 411 Клиенти

Сметка 412 Клиенти по аванси

Сметка 413 Клиенти свързани лица

Сметка 414 Клиенти по продажби при определени условия

Сметка 419 Други разчети с клиенти

Към сметките се откриват аналитични нива по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Лицензионна и Нерегулирана, с цел отграничаване на информацията по регулаторни дейности:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	аналитично ниво
411 Клиенти	4111 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност	Контрагентски номера

		№100000 до №9999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани
412 Клиенти по аванси	4121 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност №100000 до №9999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани
413 Клиенти свързани лица	4131 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност №100000 до №9999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани
414 Клиенти по продажби при определени условия	4141 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност №100000 до №9999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани

2. Класификация и структура на пасивите.

Пасив трябва да се определи като текущ, когато:

1. се очаква да бъде уреден в рамките на нормалния оперативен цикъл на дейността на предприятието;

2. следва да се уреди в рамките на 12 месеца от датата на баланса.

Всички други пасиви трябва да се класифицират като нетекущи пасиви.

Текущите задължения се категоризират по подобен начин на текущите активи. Текущи задължения, като търговски задължения и начислени задължения към служители и за други оперативни разходи, представляват част от оборотния капитал, използван в нормалния цикъл на дейността. Такива оперативни статии се класифицират като текущи пасиви, дори ако следва да бъдат уредени в срок, по-дълъг от 12 месеца от датата на баланса.

Текущи пасиви са и задължения, които не се уреждат в рамките на нормалния оперативен цикъл, но следва да се уредят в срок 12 месеца от датата на баланса.

Предприятието класифицира своите дългосрочни лихвоносни задължения като нетекущи, дори и когато следва да бъдат уредени в срок до 12 месеца от датата на баланса, ако:

1. Първоначалният срок за уреждането е бил по-дълъг от 12 месеца;

- 2.Предприятието възнамерява да рефинансира задължението на дългосрочна основа;
 3.Намерението е подкрепено със споразумение за рефинансиране или за промяна в схемата на плащанията, сключено преди одобрението за издаването на финансовите отчети.

Заемите се признават първоначално до размера на постъплението, без да се включват разходите по заема. В последствие заемите се отчитат по амортизирана историческа цена, като се използва методът на ефективната доходност; всяка разлика между постъплението (без разходите по заема) и стойността на погасяване се признава в отчета за доходите съгласно погасителния план.

За отчитане задълженията за целите на регулаторното счетоводство са предназначени сметки от група 40 Доставчици обозначени с трицифрен код:

Група 40 Сметки за задължения към доставчици:

- Сметка 401 Доставчици
- Сметка 402 Доставчици по аванси
- Сметка 403 Доставчици свързани лица
- Сметка 404 Доставчици при определени условия
- Сметка 409 Други разчети с доставчици

Към сметките се откриват аналитични нива по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Лицензионна и Нерегулирана, с цел отграничаване на информацията по регулаторни дейности:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	аналитично ниво
401 Доставчици	4011 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност	Контрагентски номера
		№100000 до №9999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегирани
412 Доставчици по аванси	4021 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност	Контрагентски номера
		№100000 до №9999999	Контрагентски номера по групи потребители:

		Лицензионна дейност	- системни - привилегировани
413 Доставчици свързани лица	4031 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност №100000 до №999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани
414 Доставчици при определени условия	4031 В лева	№1 до №99999 Нерегулирана дейност №100000 до №999999 Лицензионна дейност	Контрагентски номера Контрагентски номера по групи потребители: - системни - привилегировани

**РАЗДЕЛИ И СТАТИИ В ОТЧЕТА ЗА ДОХОДИТЕ
И СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ,
КАТО НОСИТЕЛИ НА УНИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ЦЕЛИТЕ НА РЕГУЛАТОРНОТО СЧЕТОВОДСТВО**

Наименование	Счетоводна сметка	Текущ период	Предходен период
Приходи от продажби	К-т с-ка 702		
Себестойност на продажбите	Д-т с-ка 702		
Брутна печалба			
Други приходи от основна дейност, нетно	гр.70, без с-ка 702		
Административни разходи	С-ка 614		
Печалба / Загуба от основна дейност			
Финансови разходи / приходи, нетни	Гр.62,72		
Печалба/Загуба преди облагане с данъци			
Данъци			
Печалба / загуба			

3. Класификация и структура на приходите.

Изискванията на МСС18 Приходи се прилагат при отчитането на приходи, получени от следните видове сделки и събития :

1. продажба на продукция и стоки;
2. предоставяне на услуги; и

3. използване от други лица на активи на предприятието, което носи лихви, възнаграждения за права и дивиденди.

Услугите могат да бъдат предоставени през един период или през повече от един период. Някои договори за предоставяне на услуги са директно свързани с договори за строителство, например за услуги на проектантите. Приходът от тези договори се разглежда в съответствие с изискванията за договорите за строителство.

Приход е брутният приток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези притоци водят до увеличения на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на акционерите.

Приходите включват само брутните притоци от икономически ползи, а сумите, събрани от името на трети страни, като данъци върху продажбите, данъци върху стоки и услуги и данъци върху добавената стойност, не са икономически ползи, които предприятието получава, и не водят до увеличение на собствения капитал. Затова те се изключват от приходите.

Приходът от продажбата на стоки се признава, когато значителните рискове и ползи от собствеността на стоката се прехвърлят на купувача.

Приходът от услуги се признава на база етапа на завършеност на указваната услуга, определен чрез процентно съотношение на извършените услуги към момента и целия размер на услугите, които се очаква да бъдат извършени.

Приходът от лихви се признава на пропорционален времеви принцип в зависимост от остатъчния период и ефективната лихва за периода на падеж, в случаите когато е определено, че такъв приход ще бъде начислен за Дружеството.

Материалът е детайлизиран за целите на регулаторното счетоводство и обхваща класификация за отчитане, включена в Отчета за приходите и разходите на дружествата за целите на регулаторния механизъм.

За отчитане на приходите за целите на регулаторното счетоводство са предназначени сметки от група 70 Приходи обозначени с трицифрен код:

Група 70 Сметки за приходи от продажби:

Сметка 701 Приходи от нерегулирана дейност

Сметка 702 Приходи от лицензионна дейност

Сметка 703 Приходи от продажби на услуги

Сметка 704 Приходи за бъдещи периоди

Сметка 706 Приходи от продажба на стоки

Сметка 709 Други приходи от дейността

Към някои от сметките се откриват подсметки по дейности на наблюдение и контрол за целите на регулаторния механизъм: Разпределение, Снабдяване и Нерегулирана.

Към всяка от подсметките по дейности следва да се отграничи информацията за регулираната от нерегулираната дейност. Към регулираните дейности Разпределение и Снабдяване задължителен обект на наблюдение и контрол на регулаторния орган са позициите за групите потребители – системни и привилегирани.

Сметка 702 Приходи от лицензионни дейности е отделена изцяло за регулаторни цели. Към нея има две подсметки за отделните лизензии, разпределение и снабдяване, като към всяка от тях се води счетоводна отчетност по територии на лицензиите и по групи потребители:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	2-ро ниво
702 Приходи от лицензионна дейност	7021 Разпределение	70211 Територия (град)	702111 Системни потребители
			702112 Привилегирани потребители
	7022 Снабдяване	70221 Територия (град)	702211 Системни потребители
			702212 Привилегирани потребители

Сметка 703 Приходи от продажби на услуги. Към тази сметка има открити подсметки за нерегулирана и лицензионна дейност. По сметка 7032 Такси от лицензионна дейност се отчитат събраните такси по територия, потребители и вид на таксите:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	2-ро ниво	Аналитично ниво
703 Приходи от продажба на услуги	7031 Приходи от продажба на услуги от нерегулирана дейност			
	7032 Приходи от продажба на услуги от лицензионна дейност	70321 Територия (град)	703211 Системни потребители 703212 Привилегировани потребители	7032111 Такса присъединяване

Сметка 709 Други приходи от дейността. Към тази сметка е открита подсметка за отчитане приходите от неустойки по неплатени в срок задължения от потребители на природен газ:

Сметка	Подсметка	1- во ниво	2-ро ниво
709 Други приходи	7091 Приходи от продажба на ДМА нерегулирана дейност		
	7092 Приходи от продажба на ДНМА нерегулирана дейност		
	7093 Приходи от неустойки по фактури за природен газ	70931 Територия (град)	709311 Системни потребители 709312 Привилегировани потребители

4. Класификация и структура на разходите за дейността.

Материалът е детайлизиран за целите на регулаторното счетоводство и при необходимост структурата на сметкоплана позволява извличане на допълнителна информация, извън класификацията за отчитане, включена в Отчета за доходите на газоразпределителните дружества за целите на регулаторния механизъм.

Дружествата изготвят финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването.

При счетоводство на база принцип на начисляването операциите и събитията се признават в момента на тяхното възникване, а не когато се получават или плащат пари или парични еквиваленти, като се записват в счетоводните регистри и се отчитат във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Разходите се признават в отчета за доходите на базата на директната връзка на направените разходи с приходите на конкретни носители на доходи (съпоставяне). Приложението на принципа (концепцията) на съпоставимост обаче не позволява да се признават статии в баланса, които не отговарят на определението за актив или пасив- разходи не се признават за активи в случаи в които не могат да бъдат съпоставени с конкретни приходи в следващи отчетни

периоди. Приходи не се признават като пасиви в случаите когато в следващ отчетен период срещу тях няма да възникнат разходи.

За отчитане на разходите за дейността са предназначени калкулационните сметки от група 61 Разходи за дейността:

Група 61 Сметки за разходи за дейността:

Сметка 611 Разходи за лицензионна дейност

Сметка 612 Разходи за нерегулирана дейност

Наблюдаваната (лицензионна) дейност се състои от два компонента, които ясно се разграничават помежду си - основна лицензионна дейност и спомагателна (обща) регулирана дейност. Характера на общата лицензионна дейност е тясно обвързан с основната лицензионна дейност и има допълващ, обвързващ елемент, свързан ефективно с изпълнение на лицензионната дейност.

Структурата на калкулационна сметка 611 Разходи за лицензионна дейност е:

Сметка	Подсметка	1-во ниво	2-ро ниво	Аналитично ниво
611 Разходи за лицензионна дейност	6111 Разпределение	61111 Територия (град)	611111 Системни потребители	Статии на калкулация
			611112 Привилегировани потребители	Статии на калкулация
			611113 Ощо за двете групи потребители	Статии на калкулация
	6112 Снабдяване	61121 Територия (град)	611211 Системни потребители	Статии на калкулация
			611212 Привилегировани потребители	Статии на калкулация
			611213 Ощо за двете групи потребители	Статии на калкулация
	6113 Общи за двете дейности	61131 Територия (град)	611311 Системни потребители	Статии на калкулация
			611312 Привилегировани потребители	Статии на калкулация
			611313 Ощо за двете групи потребители	Статии на калкулация

КАЛКУЛАЦИОННИ СХЕМИ И АЛОКИРАНЕ НА РАЗХОДИ ПО РЕГУЛИРАНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА РЕГУЛАТОРНОТО СЧЕТОВОДСТВО

За целите на регулаторния механизъм е възприет подход за калкулиране на разходите по дейности: Разпределение, Снабдяване, Нерегулирани.

Дейността по Разпределение се отъждествява с преноса на природен газ по разпределителната мрежа, а Снабдяването се отъждествява с процеса по снабдяване на крайни потребители с природен газ и инкасиране на стойността, на потребения газ.

Всяка от тези дейности има специфични характеристики, които позволяват да се отделят и счетоводно. Това позволява тяхното наблюдение, измерване и контрол чрез механизмите на счетоводното отразяване за целите на регулаторния орган. Същевременно консолидирането на регулираните дейности позволява цялостно обхващане на процеса и неговото управление съобразно провежданата национална енергийна политика.

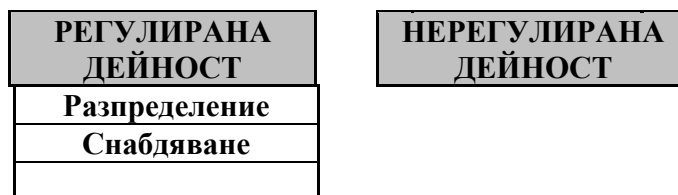
За да се извърши калкулиране на отделните лицензионни дейности газоразпределителните Дружества следва да извършат:

1. Определяне на регулираните дейности по цялата производствена верига, за да се изгради тяхна вътрешна структура;
2. Установяване на разходите по видове дейности. Калкулационни схеми по дейности на регулация. Определяне себестойността по обекти на калкулиране;
3. Идентифициране на непреките производствени разходи и утвърждаване на механизъм за разпределението им;

1. Определяне на регулираните дейности и вътрешна структура

Обект на регулация от страна на регулиращия държавен орган са дейностите по Разпределение и Снабдяване с природен газ.

ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ

Основни нива в дейност Разпределение, които са обект на наблюдение и регулация, са:

- Територия (град)
- Групи потребители:
 - системни
 - привилегировани

Основни нива в дейност Снабдяване, които са обект на наблюдение и регулация, са:

- Територия (град)
- Групи потребители:

- системни
- привилегировани

2. Установяване на разходите по дейности

Разходите са представени по статии на калкулация. Всяка от статиите на разходи се детайлизира до нивото, което е обект на наблюдение и контрол от страна на регулиращия орган и има пряко или косвено отношение към регулираните характеристики за газоразпределителните дружества:

Статия №	Име
1	МАТЕРИАЛИ ТЕК.ПОДДЪРЖКА ГРМ /РАЗПРЕД./
2	ДРУГИ МАТЕРИАЛИ
3	ГОРИВА
4	ЗАСТРАХОВКИ ГРМ
5	ТЕЛЕФОН;АБОНАМЕНТ;ПОЩЕНСКИ
6	НАЕМИ
7	РЕЖИЙНИ РАЗХОДИ/ОБЩИ/
8	ЗАСТРАХОВКИ
9	КАНЦЕЛАРСКИ М-ЛИ
10	АБОНАМЕНТНА ПОДДЪРЖКА /РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ/
11	ОХРАНА
12	ТАКСИ - ВКЛ.ЛИЦЕНЗИОННИ
13	ФРЗ; ХОНОРАРИ
14	ОСИГУРОВКИ
15	КОМАНДИРОВКИ
16	МЕТРОЛОГИЧНИ ПРОВЕРКИ /РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ/
17	ЕКСПЕРТНИ;ОДИТОРСКИ Р-ДИ/ОБЩИ/
18	СЛУЖЕБНИ КАРТИ
19	ЕДНОКРАТНИ ДАНЪЦИ ЗКПО
20	СЪД.ТАКСИ/ОБЩИ/
21	ДРУГИ
22	РАБОТНО ОБЛЕКЛО
23	ОХРАНА НА ТРУДА
24	ПУБЛИКАЦИИ
25	ОДОРАНТ / РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ/
26	МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА
27	НАЕТ ТРАНСПОРТ
28	ВЪНШНИ УСЛУГИ
29	СОЦИАЛНИ РАЗХОДИ
30	АМОРТИЗАЦИИ
31	НЕУСТОЙКИ ПО ДОГОВОРИ
99	РАЗПРЕДЕЛЯЕМИ РАЗХОДИ

3.Идентифициране на непреките производствени разходи и утвърждаване на механизъм за разпределението им.

Възможни са следните места за възникване на непреки производствени разходи:

- По основни лицензионни дейности (сметка 6113);
- По спомагателни дейности – непреки разходи, касаещи всички дейности (сметка 6123);
- По общата административна организация на производствения процес (сметка 614);

От своя страна непреките производствени разходи по своя характер могат да се проявяват като:

- Относително - постоянни;
- Променливи общи разходи;

Например относително-постоянни са разходите за амортизации и поддържане на сгради и оборудване. Към променливи общи разходи се отнасят спомагателни материали, разходи за заплати на персонала, зает с общи производствени работи и други.

Спецификата на дейността на газоразпределителните дружества обуславя наличието на разходи, които са общи за двете лицензионни дейности. Тези общи производствени разходи се разпределят между двете лицензионни дейности на рационална и последователна основа с помоща на следните локационни фактори, разпределението се базира на относителната стойност на продажбите от всяка дейност или на преките разходи за всяка от дейностите.

Разпределението се извършва в следния ред:

- първо по двете дейности – Разпределение и Снабдяване;
- второ по територия вътре за всяка дейност;
- трето по групи потребители – системни и привилегирани.

Разходите, които са общи за двете лицензионни дейности се отчитат по територия, групи потребители (системни и привилегирани) и по следните статии:

Статия №	Име
3	ГОРИВА
4	ЗАСТРАХОВКИ ГРМ
5	ТЕЛЕФОН; АБОНАМЕНТ; ПОЩЕНСКИ
6	НАЕМИ
7	РЕЖИЙНИ РАЗХОДИ/ОБЩИ/
8	ЗАСТРАХОВКИ
9	КАНЦЕЛАРСКИ М-ЛИ
11	ОХРАНА
12	ТАКСИ - ВКЛ.ЛИЦЕНЗИОННИ
13	ФРЗ ; ХОНОРАРИ
14	ОСИГУРОВКИ
15	КОМАНДИРОВКИ
17	ЕКСПЕРТНИ; ОДИТОРСКИ Р-ДИ/ОБЩИ/
18	СЛУЖЕБНИ КАРТИ
19	ЕДНОКРАТНИ ДАНЪЦИ ЗКПО
20	СЪД.ТАКСИ/ОБЩИ/
22	РАБОТНО ОБЛЕКЛО
23	ОХРАНА НА ТРУДА
24	ПУБЛИКАЦИИ
26	МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА
27	НАЕТ ТРАНСПОРТ
28	ВЪНШНИ УСЛУГИ
29	СОЦИАЛНИ РАЗХОДИ

30	АМОРТИЗАЦИИ
31	НЕУСТОЙКИ ПО ДОГОВОРИ

Другите две групи разходи, които подлежат на разпределение: от спомагателни дейности и общите административно - управленски разходи (АУП) се разпределят между регулираните и нерегулираните дейности, като локационните фактори за това разпределение са относителният дял на приходите от отделните дейности спрямо общите приходи от оперативна дейност на газоразпределителното дружество или съответно преките разходи за тези дейности.

Дела от тези разходи отнасящ се за лицензионните дейности впоследствие се разпределя на база относителен дял на приходите по отделните лицензии спрямо общият приход от регулираната дейност или на база преките разходи, като се спазват следните стъпки на разпределение:

- между отделните територии в дружеството;
- между двете групи потребители – системни и привилегировани.

Административно – управленските разходи се отнасят директно към намаление на приходите, без да преминават по сметки 611/1 и 611/2.

Разходите за спомагателни дейности се отчитат по следните статии:

Статия №	Име
1	ОСНОВНИ МАТЕРИАЛИ
2	СПОМАГАТЕЛНИ М-ЛИ
3	ГСМ
4	ГУМИ /КОНСУМАТИВИ/ РЕЗ.ЧАСТИ
5	ТЕЛЕФОННИ Р-ДИ
6	НАЕМИ
7	РЕЖИЙНИ Р-ДИ
8	ЗАСТРАХОВКИ
9	СМР ВЪНШНИ
10	ПОДДРЪЖКА И РЕМОНТ
11	ОХРАНА
12	ДРУГИ ВЪНШНИ УСЛУГИ
13	ФРЗ / ХОНОРАРИ
14	ОСИГУРОВКИ В/У РЗ
15	КОМАНДИРОВКИ
16	СОЦИАЛНИ Р-ДИ
17	ПРЕДСТАВИТЕЛНИ Р-ДИ
18	ДАРЕНИЕ И СПОНСОРСТВО
19	ЕДНОКРАТЕН ДАНЪК ЗКПО
20	ДАНЪЦИ И ТАКСИ
21	ДРУГИ РАЗХОДИ
22	РАБОТНО ОБЛЕКЛО
23	ОБУЧЕНИЕ /СЕМИН./ КОНФЕР.
24	КОНСУМАТИВИ
25	ИНСТРУМ /КОНСУМ/ СТОП.ИНВ.
26	КАНЦЕЛАРСКИ МАТЕРИАЛИ
27	НАЕТ ТРАНСПОРТ
28	АБОНАМЕНТ
29	РЕКЛАМА
30	АМОРТИЗАЦИИ

АУП се отчитат по следните статии:

Статия №	Име
1	КОНСУМ. И МАТЕРИАЛИ
2	КАНЦЕЛАРСКИ М-ЛИ
3	РАЗХОДИ ЗА ГОРИВО
4	МОБИЛНИ ТЕЛЕФОНИ
5	ТЕЛЕФОНИ / СТАЦИОН./
6	НАЕМИ
7	ИЗПЛАЩАНЕ АВТОМОБИЛИ
8	НАЕМ ТЕХНИКА И СОФТУЕР
9	НАЕМ МЕБЕЛИ
10	ПОДДР. И КОНСУМ АВТОМОБИЛИ
11	ХОНОРАРИ /КОНСУЛТ.УСЛУГИ
12	ДОГОВОРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ
13	ФРЗ
14	ОСИГУРОВКИ В/У ФРЗ
15	КОМАНДИР.В СТРАНАТА
16	КОМАНДИР.В ЧУЖБИНА
17	ПРЕДСТАВИТЕЛНИ Р-ДИ
18	ДАРЕНИЕ И СПОНСОРСТВО
19	ЕДНОКР.ДАНЪК ЗКПО
20	АБОНАМЕНТИ
21	СОЦИАЛНИ Р-ДИ
22	ТРАНСПОРТНИ Р-ДИ
23	УЧАСТИЕ В МЕЖДУН.ФОРУМИ
24	РЕКЛАМА
25	ДАНЪЦИ по ЗМДТ
26	ПОДДРЪЖКА И КОНС.ОФИС Т-КА
30	АМОТИЗАЦИИ